

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lipca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie - II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:SSO Urszula Adamik

Protokolant: Katarzyna Kilan

w sprawie A. W.

postanowił:

- 1) na mocy art. 17 § 1 pkt 9 kpk umorzyć wobec A. W. postępowanie w przedmiocie zarzutów popełnienia przestępstw opisanych w pkt 3 i 5 subsydiarnego aktu oskarżenia;
- 2) na mocy art. 17 § 1 pkt 2 kpk umorzyć wobec A. W. postępowanie w przedmiocie zarzutów popełnienia przestępstw opisanych w pkt 1,2 i 4 subsydiarnego aktu oskarżenia;
- 3) wydatkami postępowania obciążyć oskarżyciela subsydiarnego (...) w K.;
- 4) zasądzić od oskarżyciela subsydiarnego (...) w K. na rzecz A. W. kwotę 500 zł (pięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów.

UZASADNIENIE

W dniu 30.09.2015r. prezes zarządu (...) w K. przesłał do Prokuratury Rejonowej w Zawierciu „zawiadomienie o prawdopodobnym popełnieniu przestępstwa” przez A. W., prezesa zarządu firmy Produkcja (...) S.A. z siedzibą w miejscowości F.. Z pisma wynikało, że firma (...) pobrała od (...) towar, za który nie zapłaciła.

W dniu 10.11.2015r. prokurator Prokuratury Rejonowej w Zawierciu wszczął śledztwo „w sprawie podejrzenia popełnienia przestępstwa przez prezesa zarządu firmy Produkcja (...) wyrządzenia znacznej szkody majątkowej w 2014r., poprzez doprowadzenie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 900.554,41 zł na szkodę (...) w K., tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 296 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk.

Po przesłuchaniu A. W., prokurator wydał w dniu 30.12.2015r. postanowienie o umorzeniu śledztwa wobec braku znamion przestępstwa. W uzasadnieniu postanowienia prokurator zwrócił uwagę, że firma (...) od 12 lat współpracuje z(...) i dotychczas należycie wywiązywała się ze swoich zobowiązań, a zatem uchybienia w płatności ostatnio zawartych umów nie przesądzają o zamiarze wyłudzenia mienia tym bardziej, że były prowadzone negocjacje w sprawie zaległych rozliczeń finansowych.

Zażalenie wniesione przez prezesa zarządu (...) skutkowało uchynieniem postanowienia o umorzeniu śledztwa. W ocenie Sądu Okręgowego w Częstochowie, który podjął decyzję w tym przedmiocie, konieczne było przeprowadzenie dodatkowych czynności dowodowych w celu wyjaśnienia przyczyn nienależytego rozliczenia umów, które firma (...) zawarła z (...).

Wykonując otrzymane wytyczne, prokurator przeprowadził dowód z zeznań L. P. – obecnego prezesa firmy (...) (poprzednio (...)), S. F. – prezesa zarządu (...), M. H. – byłego prezesa zarządu spółki I., J. W. – radcy prawnego świadczącego usługi pomocy prawnej dla Grupy (...), J. S. (1) – księgowej w firmie (...), M. P., która w lipcu 2015r. zakupiła akcje firmy (...). Nadto prokurator zgromadził dokumenty dotyczące firmy (...).

Na szczególną uwagę zasługiwały zeznania S. F., z których wynikało, że (...) współpracowało z firmą (...) od 2002r. i do 2014r. nie było sytuacji, która podważyłaby zaufanie (...) do tego partnera. Z rozeznania świadka nasuwało się spostrzeżenie, że w 2013r. firma (...) zaczęła mieć coraz większe problemy z terminową płatnością zobowiązań. W wyniku negocjacji, strony podpisały w dniu 22.04.2014r. porozumienie, które ustalało warunki uregulowania zaległych należności przez firmę (...) – dłużnik spłacił zaległości w kwocie około 1.000.000 zł, jednak winien jeszcze spłacić ponad 900.000 zł z czego kwota 674.205,49 zł była naliczona tytułem odsetek. Prezes zarządu firmy (...) zabiegał o umorzenie odsetek, jednak (...) odmówiło jego prośbie. Z depozycji świadka wynika, że A. W. informował (...) o zmianach dokonywanych w firmie (...), m.in. dotyczących zmiany właściciela i prezesa zarządu. W dniu 21.09.2015r. (...) złożyło pozew przeciwko firmie (...) (poprzednio (...)) o zapłatę zaległych należności w kwocie 226.348,92 zł i odsetek w kwocie 674.205,49 zł – uzyskany tytuł wykonawczy na kwotę 674.205,49 zł został złożony do komornika, który dokonał zajęcia rachunku bankowego dłużnika, jednak z powodu braku wpłat, należność nie została wyegzekwowana. Niezależnie od doniesienia złożonego w Prokuraturze Rejonowej w Zawierciu, S. F. złożył także w dniu 11.04.2016r. zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do Prokuratury Okręgowej w Katowicach.

Zeznania D. W. wskazują, że faktycznie w 2013r. nastąpiło pogorszenie kondycji finansowej firmy (...), co było wynikiem trudności w ściąganiu należności od dłużników, m.in. firm (...) i (...) S.A., które zalegały z płatnością kwoty łącznie ponad 1.500.000 zł. Wersja podana przez D. W. została potwierdzona przez J. S. (1), która z racji wykonywanej pracy księgowej firmy (...) posiadała wiedzę o kondycji firmy, jej długach i wierzytelnościach – według J. S. spółka (...) nie była w stanie wyegzekwować od swoich dłużników zaległych należności w kwocie ponad 5 mln zł, co m.in. przyczyniło się do zaprzestania produkcji w sierpniu 2014r.

Na podstawie zebranego materiału dowodowego, prokurator wydał w dniu 30.09.2016r. postanowienie o umorzeniu śledztwa w sprawie „doprowadzenia w okresie od sierpnia 2014r. do 23.09.2015r. w F., (...) w K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w wysokości 900.554,41 zł przez A. W., ówczesnego prezesa zarządu firmy Produkcja (...) S.A., poprzez wprowadzenie w błąd co do zamiaru wywiązania się z zawartego porozumienia w sprawie spłaty w ustalonych terminach zobowiązania z tytułu zakupu materiałów niezbędnych do produkcji materiałów betonowych i zamiaru spłaty podobnych zobowiązań zaciągniętych po zawarciu tego porozumienia, czym poprzez niedopełnienie ciążącego na nim obowiązku, sprowadził bezpośrednio niebezpieczeństwo wyrządzenia znacznej szkody majątkowej we wskazanej wysokości na szkodę (...), tj. o czyn z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 296 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk. Prokurator uznał, że okoliczności stanu faktycznego nie wskazują na zaistnienie przestępstwa.

W dniu 9.11.2016r. pełnomocnik (...) w K. złożył subsydiarny akt oskarżenia przeciwko A. W., stawiając mu zarzuty popełnienia 5 przestępstw, w tym z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 kk, z art. 586 ksh, z art. 300 §1 kk i z art. 296 § 1 kk.

Sąd zważył, co następuje:

Oskarżyciel wnoszący subsydiarny akt oskarżenia poprzez art. 55 § 1 kpk musi ograniczyć zakres swego zaskarżenia do takich elementów, jakie wynikają z treści postanowienia o umorzeniu postępowania przygotowawczego, przy czym zakres prowadzenia tego postępowania jest zdeterminowany treścią złożonego zawiadomienia o przestępstwie (por. post. Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 24.04.2013r. II AKz 200/13, Prok. i Prawo – wkł. (...)). Wymaga także zwrócenia uwagi, że oskarżyciel subsydiarny może wnieść subsydiarny akt oskarżenia, o którym mowa w art. 55 kpk, jedynie o czyn, w którym był pokrzywdzonym w rozumieniu przepisu art. 49 § 1 kpk, a nie takie, co do których dobro chronione prawem ma wymiar ogólnospołeczny i nie dotyka indywidualnie oraz bezpośrednio dóbr konkretnej osoby, co sprawia, że w takim zakresie nie jest on podmiotem uprawnionym do wniesienia skargi, co musi skutkować umorzeniem postępowania wobec wystąpienia negatywnej okoliczności w rozumieniu art. 17 § 1 pkt 9 kpk (por. post. Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 17.03. 2010r., II AKz 107/10, Prok i Prawo – wkł. 2010/10/17).

W realiach niniejszej sprawy, brak jest uzasadnionych przesłanek do przyznania (...) statusu pokrzywdzonego w odniesieniu do zarzutów opisanych w pkt 3 i 5 subsydiarnego aktu oskarżenia, albowiem przedmiotem ochrony przepisów art. 586 ksh i art. 296 § 1 kk nie jest dobro należące do tej firmy.

Zawiadomienie „o prawdopodobnym popełnieniu przestępstwa” złożone do Prokuratury w dniu 30.09.2015r. eksponowało przede wszystkim wątek dotyczący nieuregulowania części należności za towar dostarczony spółce (...) przez (...) Z załączonych dokumentów wynikało, że skarga dotyczyła transakcji przeprowadzonych w okresie od października 2013r. do kwietnia 2014r. Wbrew twierdzeniom pokrzywdzonego, firma (...), reprezentowana w tamtym czasie przez A. W., przez okres około 12 lat współpracy, starała się regulować ciężące na niej zobowiązania, a sytuacja zaistniała na przełomie 2013/2014r. była wynikiem pogorszenia jej kondycji finansowej z powodu m.in. zalegania z płatnością kontrahentów (m.in. zeznania A. W.). Mimo trudności wynikłych z obiektywnych zdarzeń, A. W. poczuwał się do obowiązku rozliczenia należności na rzecz (...) i przystąpił do negocjacji, zakończonych podpisaniem w dniu 22.04.2014r. porozumienia ustalającego warunki obsługi zadłużenia. Przez kilka miesięcy dłużnik realizował postanowienia zawartej ugody, jednak pełna spłata zobowiązania wraz z odsetkami okazała się obciążeniem wykraczającym poza jego możliwości. Z depozycji świadka S. F. wynika, że firma (...) nie rozliczyła kwoty 226.348,92 zł z tytułu zapłaty za towar i kwotę 674.205,49 zł z tytułu odsetek, przy czym wierzyciel wystąpił do Sądów z powództwami i uzyskał tytuły wykonawcze. Zarówno A. W., jak i S. F. przyznali, że sytuacja firmy (...) była znana na rynku, a zatem zarząd (...) miał możliwość oceny aktualnej sytuacji i ewentualnego zaniechania współpracy.

Przestępstwo oszustwa z art. 286 § 1 kk, ze względu na znamię celu, przynależy do kategorii przestępstw kierunkowych. Można je popełnić wyłącznie w zamiarze bezpośrednim zabarwionym motywem osiągnięcia korzyści majątkowej. Świadomość i wola sprawcy musi obejmować wszystkie elementy przedmiotowe czynu zabronionego, tj. wprowadzenie w błąd, wyzyskanie błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania oraz doprowadzenie do niekorzystnego rozporządzenia przez pokrzywdzonego własnym lub cudzym mieniem. Nie stanowi przestępstwa oszustwa zachowanie w którym brak świadomości i woli sprawcy wprowadzenia pokrzywdzonego w błąd, wyzyskanie błędu lub niezdolności do należytego pojmowania podjętego działania. Sam fakt zadłużenia się przez sprawcę u innego podmiotu nie przesądza o uznaniu jego zaniedbania za czyn karalny, w szczególności określony w art. 286 kk.

Jak wynika z zawiadomienia „o prawdopodobnym popełnieniu przestępstwa” i zeznań S. F., kierownictwo (...) miało rozeznanie odnośnie kondycji firmy (...) oraz zmian dokonywanych w jej majątku i obrocie akcjami. Gdy spółka (...) zaczęła zalegać z obsługą zobowiązań, zarząd (...) przystąpił do negocjacji warunków spłaty należności, a przy tym obciążył dłużnika wysokimi odsetkami, a ponieważ nie udało mu się wyegzekwować całej kwoty, ostatecznie zdecydował o wystąpieniu z powództwami cywilnymi. Dopiero we wrześniu 2015r. zarząd (...) wystąpił do prokuratora z inicjatywą wszczęcia śledztwa, dopatrując się w zachowaniu A. W. znamion czynu zabronionego.

Na podstawie okoliczności stanu faktycznego należało uznać brak podstaw do oceny zachowania A. W. w kategoriach czynu karalnego, w szczególności odnośnie zarzutów z pkt 1,2,4 aktu oskarżenia.

W związku z poczynionymi przez Sąd ustaleniami, postępowanie w sprawie należało umorzyć.